

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ОСНОВИ КРАЇНОЗНАВСТВА

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної
програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)
4
3 рік, V семестр
Вибіркова

українська
щовівторка 13.00–14.00 (304 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Moodle).
кандидат історичних наук
Ципляк Наталія Олегівна
E-mail: nata.tsyplyak@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Основи країнознавства» вивчає базові теоретичні поняття, методологію країнознавчих досліджень, характерні риси і особливості історичного, політичного, економічного, культурного розвитку країн, характерні прояви впливу регіональних чинників на зовнішню політику держав і міжнародні відносини.

Метою дисципліни «Основи країнознавства» є формування у здобувачів вищої освіти базових знань і вмінь здійснення комплексного країнознавчого аналізу та навичок збору країнознавчої інформації.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 02	Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області (середньої освіти, історії), її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 03	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання, вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності з високим рівнем автономності, зберігати баланс між професійним та особистим життям (work-life balance).
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ЗК 06	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
ЗК 07	Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово.
ФК 01	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК 12	Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, використовувати цифрові технології, науковий інструментарій (формулювати дослідницьке завдання, аналізувати інформацію, обґрунтовувати методологію) для проведення історичних, педагогічних досліджень у професійній діяльності.
ФК 13	Критично усвідомлювати взаємозв'язок між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності, порівнювати історичні процеси вітчизняної та світової історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками.
ФК 15	Застосовувати у професійній діяльності уміння обґрунтовувати євроінтеграційні процеси для формування в учнів усвідомлення приналежності України до європейської цивілізації та забезпечення її сталого розвитку.
	Здобувач вищої освіти буде здатен Програмні результати навчання
ПРН 01	Здатність застосовувати історичні знання та набуті навички і вміння для оперативного розв'язання проблемних ситуацій у галузі освіти.
ПРН 02	Здатність належно використовувати фахову термінологію, ефективно і вільно передавати ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.
ПРН 10	Здатність оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.
ПРН 11	Розуміння й використання основних сучасних термінів і положень історичних наук та методики їх викладання, а також здатність аналізувати, порівнювати і класифікувати результати діяльності науковців різних напрямків і шкіл. Знання та розуміння історіографії для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Основи теоретичного країнознавства.	2	2	
2	Функції і методи комплексних країнознавчих досліджень.	2		
3	Типології країн світу та схема країнознавчого районування.	2		10
4	Географічне положення, розміри і форми територій та кордони країн.	2		10
5	Розселення населення та методи дослідження мережі розселення країни.	2		10
6	Народонаселення країни та методика його дослідження.	2		10
7	Країнознавча характеристика.		12	10
8	Світові міста. Агломерації	2	6	10
9	Політична карта світу.	2		10
10	Міжнародний імідж держави	2		10
Разом за курс – 120 год		20	20	80

Тематика практичних занять.

Тема 1. Основи теоретичного країнознавства.

План:

1. Головні предметні галузі наукового країнознавства.
2. Основні проблеми комплексного країнознавства.
3. Роль країнознавчих досліджень у сфері зовнішньої політики та міжнародних відносин.
4. Загальний рівень розвитку країнознавства в Україні.

Тема 2-3. Країнознавча характеристика країн Європи.

План:

1. Країни Західної Європи.
2. Країни Центрально-Східної Європи.
3. Країни Північної Європи.
4. Країни Південної Європи.

Тема 4. Країнознавча характеристика країн Центральної Америки.

План:

1. Гватемала.
2. Нікарагуа.

3. Панама.
4. Коста-Рика.

Тема 5. Країнознавча характеристика країн Південної Америки.

План:

1. Бразилія.
2. Аргентина.
3. Колумбія.
4. Венесуела.

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Північної Африки.

План:

1. Єгипет.
2. Туніс.
3. Алжир.
4. Марокко.

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії.

План:

1. Країни Південно-Східної Азії.
2. Країни Західної Азії.
3. Країни Центральної Азії.

Тема 8. Країнознавча характеристика Австралія і Океанії.

План:

1. Австралія.
2. Нова Зеландія.
3. Інші країни регіону (на вибір)

Тема 9-10. Світові міста. Агломерації.

План:

1. Класифікація світових міст.
2. Західноєвропейська зона.
3. Північноамериканська зона.
4. Азіатська зона.
5. Сучасні агломерації.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Будз М.Д., Постоловський Р.М., Троян С.С. Короткий довідник з комплексного країнознавства. К.: НМЦВО, 2000. 120 с.
2. Єремєєва І.А. Теоритичне країнознавство. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 144 с.
3. Країнознавство: Підручник / В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, В.І. Головченко та ін.; за ред. М.С. Дорошка. К.: Знання, 2012. 439 с.
4. Країнознавство: Навчальний посібник / Надтонка Г.М., Наулко В.І. К.: КСУ, 2004. Ч. 1. 140 с.; Ч.2. 152 с.

5. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки: Навчальний посібник / М.С. Дорошко, Р.А. Кривонос, В.П. Крижанівський, Н.Ф. Сербіна. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. 335 с.
6. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навчальний посібник / М.С. Дорошко, Р.А. Кривонос, В.П. Крижанівський, Н.Ф. Сербіна. К.: Ніка-Центр, 2009. 312 с.
7. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: Навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 308 с.
8. Головненко В.І., Кравчук О.А. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. К.: ЗАТ «Нічлава», 2006. 336 с.
9. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. Вид.2. Чернівці: Книги XXI, 2006. 424 с.
10. Лізогуб В.А. Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с.
11. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
12. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. К.: Знання, 2007. 292 с.
13. Сербіна Н.Ф., Кривонос Р.А. Малі країни Європи: Навчальні матеріали з курсу «Країнознавство Європи та Північної Америки». К.: ІМВ, 2007. 75 с.
14. Юрківський В.М. Країни світу: Довідник. К.: Либідь, 1999. 368 с.
15. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії. К.: Либідь, 2009. 312 с.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Здобувач вищої освіти має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- відпрацьовувати пропущені заняття;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати **впродовж семестру**, але до початку залікової сесії при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)).

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	10	6	до 60
Відвідування лекцій (активна участь)	10	1	до 10
Самостійна робота	3	5	до 15
Тест	1	10	до 10
Інші види робіт		5	до 5
Усього			100

Здобувачі освіти також можуть отримати додаткові бали (інші види робіт) за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу, участь в конференції.